

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Cap. IX. De Decanis Ruralibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

servare, ac Nos opera & officio juvare studeant.

c. quamvis de verb. sig. in multu. dist. 60.

2 Præpositi, tanquam præcipui Ecclesiarum Prælati, illud diligenter curent, ut Res, Bona, Iura, & Privilegia Ecclesiarum suarum defendant, ab omni injuria, damno & molestia vindicent ac conservent, eaque provideant ac procurent, quæ ad Ecclesiarum (à quibus dignitates ac stipendia majora percipiunt) defensionem, pacem, & tranquillitatem spectant; ut tanquam fideles servi, quos constituit Dominus super familiam suam, à magno Patrefamilias agnoscantur.

c. 12.

3 Decanos quoque officii sui admonuit præcedenti Synodo Antecessor Noster, quæ Nos huc repetimus. & cum ipsis singulariter ex officio illa commendata esse debeant, quæ circa ministeria Ecclesiæ, & Ecclesiasticarum Personarum vitam, Chorique ac Capituli disciplinam, excessus ac correctionem, desiderantur; merito ab illis requirimus, ut omnia, quæ ad honestatem & vitam bonam omnium Canonicorum, Vicariorum, Clericorum, ac ministerialium Ecclesiæ suæ pertinent, ea diligenter ab omnibus & singulis observari curent. Quod ut majori cum fructu fiat, vita ac moribus ita compositi sint Decani ut alios ad imitationem provocent, talique scientia ac peritia præditi ut aliis recte possint consulere. Ut vero hæc in re bene sancteque ab ipsis procedatur, antiquum illud Capitularis disciplinæ jus, in vetustis Ecclesiæ codicibus fere obliteratum, in usum revocent, ac sollicitudine sua monitisque sanctis procurent, ut omnes ipsis subiecti vitam ducant suo statu ac ordine dignam.

4 Cum vero neutiquam conveniat, ut jurgia litesque inter illos versentur, quos tanquam fratres in domo Dei unanimes ambulare oportet; omnino advigilent, ut, si quam ortam inter Clericos Collegii sui controversiam animadvertant, eam in ipsis statim principiis sopire studeant; graviores vero emergentes excessus, aut contumaciam, aut insolentias majores (præsertim si in publicum prodeant) pro remedio competenti ad Nos referant.

5 Cum vero officium Decani curam habeat animarum annexam; Nolumus, ut quisquam ullis Decanalibus functionibus sese immisceat, nisi confirmatione à Nobis prius petita & accepta.

6 Qui præter Decanos dignitates & officia in Cathedrali & Collegiatis Ecclesiis obtinent, diligenter curent, ut suis officiis secundum Canones & cujusque Ecclesiæ consuetudinem faciant satis.

7 Si quæ Præbendæ Canonicales certum habeant annexum Ordinem, illud possessores curare debent, ut Ordinem illum suscipiant, & oneri annexo satisfaciunt, neque onus in alios rejiciant, nisi approbatis foundationibus aliter sit constitutum.

8 Vicarii, quos vocant Chori, nomini suo respondeant, ac Canonici in persolvendis officiis divinis auxilio sint; & omnia illis incumbentia onera ex fundatione vel consuetudine Collegii assidue ac religiose persolvant.

C A P. VIII. De Archidiaconis.

1 Archidiaconi cum functionibus & officio Nobis conjuncti, ac in partem sollicitudinis Nostræ Episcopalis vocati sint, adeoque à Canonibus Oculi Episcopi, ejusque Vicarii aliquando vocentur, quod Episcopi ministri sint, & ea omnia, quæ exercent, ad Episcopum pertineant: hinc illos in Domino monemus, ut pro data sibi commissione strenue nos adjuvent, recteque suo officio fungantur, nec supra concessam jurisdictionem sese efferant. ac repetimus ea, quæ à recol. mem. Prædecessore Nostro de Commissariis ipsorum, deque multarum exactiōne & conversione in usus pios, ex Canonibus & Concilio Tridentino sunt mandata.

2 Cum etiam hæc animadversum sit, in Synodis Archidiaconalibus interdum magnam infrugalitatem exerceri, cum non exiguo gravamine Ecclesiarum ac Pastorum: Volimus, in his actionibus eam moderationem adhiberi, ne, dum aliorum correctio suscipitur, talia admittantur, quæ alios lædere & emendatione digna esse judicari possint.

C A P. IX. De Decanis Ruralibus.

1 Dicecesis Nostræ amplitudo, ac mole tanta negotiorum, præsertim red-euntibus vicinis Regionibus, eam necessitatem Nobis imponit, ut ad facilem magisque securam sollicitudinis Nostræ Episcopalis explicationem, remedia atque subsidia opportuna & subordinata adhibeamus. Quamobrem visum est Nobis, exemplo aliorum bene constitutorum Episcopatum per superiorem & inferiorem Germaniam, & præsertim Ecclesiæ Metropolitanæ Colonienfis, Episcopatum Nostrum & vicinas Regiones, Jurisdictioni Nostræ diocesanæ subiectas, in certas regiunculas dividere, eisque certum aliquem Pastorem præficere, quem vulgo Decanum Ruralem appellant, qui supra alios Pastores majorem Auctoritatem ac Jurisdictionem obtineat, in vitam ac mores eorum, & an suo muneri & officio divino per omnia satisfaciunt, item in pia loca, res, ac Iura Ecclesiastica, diligenter attendat, ac Nos, & Vicarium Nostrum, in cura tam ampla, subsidiaria opera sua adjuvet & sublevet. Quod ut majori Ecclesiæ bono fiat, curabimus, ut deinceps regiones hujusmodi, prudenti consilio distinguantur ac describantur, leges certæ hujusmodi Decanis ruralibus den-

c. I. & c. ad hæc & tot. tit. De offic. Archidiaconis.

argumento c. inter cat. & c. relatum 10. q. 1. c. cum An. postolum. De Consensibus. & c. I. §. procurat. eod. tit. in 6.

dentur, ac ei muneri quam maxime idonei præficiantur.

C A P. X. De Parochis & Curatis.

I Cvm salus & incolumitas Christiani gregis à Pastoribus, aliisque, quibus animarum cura commissa est, dependeat, qui tanquam cooperatores in partem sollicitudinis Episcopalis assumpti sunt; eapropter magno opere Nobis providendum est, ut, quod humano ore dicuntur, illud in oculis Dei esse inveniatur; ut scilicet vere digni sint & idonei, quibus animarum cura tuto credatur, ut ipsi forma gregis facti ex animo eundem pabulo Verbi Dei & Sacramentorum pascant, ac in viam dirigant salutis æternæ.

I Petr. 5.

2 In quo etsi temporis successu sperare ampliora quam ab initio statim præstare possumus, quando per Dei gratiam Seminarium Pastorale, à Nobis erigendum, maturos fructus fecerit; omnem tamen quantum in Nobis est curam interim adhibentes, monemus in primis omnes & singulos, qui quomodocunque in sordibus impuræ vitæ hæcenus hæserunt, ut omnem huiusmodi labem, & vel minimam etiam suspensionem, posthac bonæ vitæ exemplo à se avertant, eaque vitæ integritate cæteris præluere studeant, ut reliqui, ad eorum exemplum conformati, pietatis, justitiæ, integritatis, sobrietatis, & Christianæ disciplina perfectionem sectentur.

3 Sciant vero in primis Pastores, Curati, ac Rectores Ecclesiarum, se ex divino præcepto ad assiduam apud oves suas residentiam, & ad debita Pastoralis suæ sollicitudinis officia exhibenda, obligatos esse; itaque inviolabiliter observent, quod supra, Capite sexto de Residentia, insinuatum est.

4 Ac quidem, cum ipsi, Ecclesiæ ac populi Dei, curam habere debeant, primum domui suæ bene præesse studeant, ut nihil in ea sit, quod non pietatem, Dei zelum, frugalitatem & omnem honestatem sapiat.

5 Deinde frequenter domos Parochiæ suæ obeant ac perlustrent, ægrotos invisant, pauperum, viduarum, pupillarum, & aliarum miserabilium personarum curam in se suscipiant, iras & inimicitias suorum Parochianorum componant; publica blasphemiarum, adulterii, concubinatus, fornicationis, usurarum, & similia scandalosa crimina, quæ ad cognitionem & correctionem Ecclesiæ pertinent, seria gravique commonitione atque interpositione corrigere studeant; & ubi monitione sua non profecerint, Nos, & Officiales Nostros, ad coercendos & puniendos pertinaces, implorent.

Supra p. I.

6. 10.

6 Conciones statim Festis ac Dominicis diebus diligenter habeant; Festos dies & jejunia, & quæ alias publice denuncianda sunt, po-

pulo diligenter post Concionem significant. **7** Missas frequenter ac devote celebrent, habita præcipua ratione foundationum & piarum consuetudinum; populumque moneant, ut iis religiose intersit.

8 Funebria iusta pie ac fideliter persolvant; & si qua in conviviis funebribus superflue ac immodice fieri hæcenus animadvertant, illa tollere studeant, aut Nobis denuncient.

9 Ecclesiam, & quæ ad ejus cultum & nitorem pertinent, diligenter curent; & si quid reparandum aut sarcendum, illud tempestive provideant.

10 Reliquias Sanctorum, vestes sacras, libros, calices, patenas, corporalia, & reliqua ejus generis Ecclesiastica instrumenta & ornamenta, ad Altaris ministerium pertinentia, sollicitè procurent, asservent & custodiant.

11 A nimia Laicorum familiaritate caveant, magis vero à conviviis, tabernis, comotationibus & à sordibus & avaritiæ nota, quæ vilipendium generant.

12 Denique, cum multa, quæ in variis titulis hujus Nostræ Synodi, de officio divino, administratione Sacramentorum, matrimonialibus denunciationibus, ornatu & cura templorum, & similibus hinc inde constituta sunt & definita, Parochos, eorumque curam & officium concernant: volumus & serio iis præcipimus, ut ea omnia ipsimet integre præsentent, & ab aliis observari faciant & procurent.

13 Repetimus præterea & confirmamus, quod de Parochorum variis ministeriis & ad illa pertinentibus, de peregrinis, vagis & ignotis Clericis ad celebrationem & administrationem Sacramentorum sine Nostra aut Vicarii Nostri licentia non admittendis; sicut etiam de libris Baptismali, Matrimoniali & descriptorio vicinatum ac familiarum, à Prædecessore Nostro rec. mem. in Synodo ordinata sunt.

6. 15. 16.

17. 18.

20. 21.

22. 23.

24. & 25.

14 Volumus etiam & mandamus, ut omnes Ecclesiarum Parochialium Rectores, cum ad Pastoratus possessionem admittuntur, ultra professionem Fidei, etiam subsequens juramentum coram Vicario Nostro præstent.

Ego N. N. juro & promitto Obedientiam, Reverentiam, & Honorem Summo Pontifici Romano, ac Reverendissimo Domino Episcopo Osna-brugensi N. eorundemque Successoribus.

Item juro & promitto, quod Ecclesiæ meæ Parochiali N. fideliter deserviam, secundum oneris eidem annexi exigentiam, & in ea personaliter residebo.

Bona Pastoratus vel Ecclesiæ meæ

D 4

non